

Hospice Hírek

A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület kiadványa

VII. évfolyam

2003. 4.sz.

Összefoglalás a hospice-ok 2003. évi tevékenységéről

1. Betegellátás

2003-ban 26 betegellátó szervezet végzett aktív hospice tevékenységet Magyarországon¹, az alábbi szervezeti megoszlásban:

- 4 hospice bentfekvő részleg (56 ágygal)
- 14 hospice házigondozó csoport
- 4 ápolási otthonban ill. idősek otthonában hospice jellegű ellátás
- 4 hospice mobil team (kórházi támogató csoport)

Emellett a Budapest Hospice Ház a házi gondozás koordinációs központján kívül helyt ad fájdalomambulanciának, pszichoonkológiai rendelésnek, telefonos lelkisegély-szolgáltatnak, gyógyszer-csoportnak és nappali szanatóriumnak is. Az Erzsébet Hospice Otthon is működtet nappali szanatóriumot. A Dózsa György úti Hajléktalan Szállón megkezdte működését a Magyar Hospice Alapítvány mobil hospice csoportja. A Szegedi Hospice Alapítvány elkezdte betegellátó tevékenységét. Bejegyzés előtt áll a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány.

Az 1991 és 2003 között ellátott hospice betegek száma összesen **12.913²**, ebből **2003-ban 2230** volt. A daganatos betegek aránya 89% volt, az átlagos gondozási idő: 29,4 nap. A daganatos betegségeken kívül elsősorban különböző szív- és érrendszeri megbetegedések szerepeltek diagnózisként a betegellátásban.

Hospice/palliatív bentfekvő részlegek, 2003

Név:	Alakulás éve:	ágyszám:	ellátott 2003-ban	hospice száma összesen	betegek
Gyula, Pándy K. Kórház Hospice Osztály	1994	20	71	1837 ³	
Budapest, Szt. László Kórház Hospice Osztály	1995	10	94	764	
Miskolc, Semmelweis Kórház Erzsébet Hospice Otthon	1995	20	316	2128	
Bethesda Gyermekkorház, Hospice	1995	6	2	58	

¹ A szederkényi Időskorúak Otthonából 2003-ban nem kaptunk adatokat.

² Ebbe beleszámoltam a megszűnt szervezetek által ellátott betegek számát is.

³ A gyulai hospice március végétől december közepéig zárva volt átalakítások miatt.

Hospice ellátást végző ápolási otthonok, szoc.intézmények, 2003				
Név:	Alakulás éve:	ágyszám (hospice)	hospice betegek száma:	
			2003-ban	összesen
Sóstó, Idősek Otthona	1997	5	14	58
Pécs, Ápolási Intézet	1998	4	17	51
Tatabánya, Nefelejcs Ápolóház	1999	5	18	60
Hajdúböszörmény, Idősek Otthona	2002 (1896)	15	21	33

Hospice házi gondozást végző szervezetek, 2003

Név:	Alakulás időpontja:	Ellátott hospice betegek száma	
		2003-ban	összesen
Magyar Hospice Alapítvány (Budapest)	1991	579	1573
Szombathelyi Hospice Alapítvány	1992	91	631
Megnyugvás Hospic Alapítvány	1993	22	125
Erzsébet Hospice Alapítvány (Miskolc)	1994	179	928
Ispotály Hospice (Debrecen)	1994	200	1565
Help Bt Házigondozó Szolgálat (Székesfehérvár)	1995	125	281
Ölelő Kéz Ápolási és Hospice Alapítvány(Kecskemét)	1995	200	818
Pax Corporis Alapítvány (Nagymaros)	1995	9	48
Szociális Háló Egyesület (Pécs)	1996	24	92
Otthoni Szakápolási Szolgálat (Óbuda-Békásmegyer)	1997	17	87
Nyírtelekért Ápolási Egyesület	1998	4	8
Bánfi Szakápolási Szolgálat (Ruzsa)	1999	18	93
Nevitt Cindy Szakápolási Szolgálat (Kaposvár)	1999	69	269
Szegedi Hospice Alapítvány	2002	18	18

Hospice mobil team-ek (kórházi támogató csoportok), 2003

Név	alakulás éve	Ellátott hospice betegek száma	
		2003-ban	összesen
MAZSIHISZ Szeretetkórház Hospice mobil team, Budapest	2001	77	231
Megnyugvás Hospic Alapítvány	2001	4	18
„Életet az éveknél” Alapítvány Dombóvár	2001	23	65
Magyar Hospice Alapítvány (Hajléktalan Program)	2001	18	18

2003-ban a Fővárosi Önkormányzat több kórházának krónikus osztályain (Szent Imre Kórház, Merényi Kórház) nyitottak un. hospice részleget, de ezek egyelőre sem személyi feltételeik, sem működtetésük alapján nem felelnek meg a hospice alapelveknek.

A személyi ellátottság a következőképpen változott az elmúlt években:

Hospice személyzet, 1995 (11 szervezet)	Hospice személyzet, 2002 (26 szervezet)	Hospice személyzet, 2003 (26 szervezet)
22 orvos	36 orvos	33 orvos
74 nővér	182 nővér	184 nővér
8 gyógytornász	29 gyógytornász	27 gyógytornász
10 pszichológus	19 pszichológus/mentálhigiénikus	20 pszichológus/mentálhigiénikus
28 önkéntes	131 önkéntes	121 önkéntes
6 lelkész	19 lelkész	19 lelkész
7 szociális munkás	12 szociális munkás	15 szociális munkás
5 dietetikus	8 dietetikus	9 dietetikus
11 adminisztrátor	17 adminisztrátor/koordinátor	17 adminisztrátor/koordinátor
2 foglalkozás terapeuta	5 foglalkozás terapeuta	6 foglalkozás terapeuta
	6 gyászolókat segítő	7 gyászolókat segítő
	3 gondozónő	2 gyógymasször
	1 gyógymasször	1 zeneterapeuta
	1 zeneterapeuta	1 Bach virágterapeuta

Az orvosok és önkéntesek száma csökkent, ami a finanszírozási problémák megoldatlansága és a szervezetek "kifáradása" miatt érthető. Az önkéntesek számának csökkenése valószínűleg abban is keresendő, hogy szerepük tisztázása, munkájuk koordinálása mindmáig nem valósult meg maradéktalanul Magyarországon. A többi szakember száma lényegében nem változott.

Általános a kétségbeesés a forráshiány miatt. A szervezetek sok mindent megélt szakembereinek túróképessége a végéhez közeledik, sokan úgy érzik, hogy minden tartalékuk kimerülően van és esetleg fel kell adni a működést. A hospice szervezetek többsége rendelkezik ugyan OEP finanszírozással - a bentfekvő részlegek a krónikus finanszírozásnak megfelelően, a hospice házigondozási szervezetek a házi szakápolás alapján, az idősgondozási központok esetében szociális intézményi támogatással -, ez azonban nem elegendő a hospice ellátás megfelelő színvonalú fenntartására, a különböző szakemberek (pl. mentálhigiénikus, szociális munkás) fizetésére. Az OEP átlagosan 40-50%-ban fedezi a működési költségeket, bizonyos szervezetek pl. a Magyar Hospice Alapítvány esetében az OEP finanszírozás 10% alatt van. Mindezt tovább nehezíti a házi gondozási csoportok esetében az alacsony finanszírozott vizitszám és a működéshez szükséges költségek emelkedése is. A Szombathelyi Hospice Alapítvány szerint a vizitek száma duplája az OEP által finanszírozottnak. A hospice ellátás mint külön tevékenység továbbra sem számolható el. Ezért a személyi és tárgyi feltételeket pályázatokkal, adományokkal, az SZJA 1%-ával, jótékonyági rendezvényekkel stb. igyekeznek javítani a hospice csoportok. A Soros Alapítvány ez évben utoljára tudott segítséget nyújtani.

Források:

Szervezet neve	Források	Vizitszám (hospice házigondozás esetén)	Egy vizitre eső költség, ill.bentfekvő részlegnél egy hospice-beteg napi ápolási költsége
Magyar Hospice Alapítvány, Budapest	OEP, pályázatok, adományok, SZJA 1%-a, jótékonyági koncert	3620	8500 Ft
Szombathelyi Hospice Alapítvány	OEP, önkormányzat, Soros pályázat, SZJA 1%-a, magánszemélyek, egyéb pályázat	2936	6500 Ft
Megnyugvás Hospic	SZJA 1%-a, adományok, pályázatok,	176	

Alapítvány, Budapest	jótekonysági koncert		
Erzsébet Hospice Otthon, Miskolc	OEP, kórházi támogatás, alapítványi támogatás		9200 Ft
Erzsébet Hospice Alapítvány, Miskolc	Alapítvány, adományok, SZJA 1%-a, United Way	1375	
Szeretetszolgálat Alapítvány, Tatabánya	OEP, SZJA 1%-a, pályázatok		
Gyula, Pándy Kálmán Kórház, Hospice	OEP		4200 Ft
Ispotály Hospice, Debrecen	OEP	4452	2613 Ft
HELP Bt., Székesfehérvár	OEP	1746	2400 Ft
Őlelő Kéz Alapítvány, Kecskemét	OEP	600	3500 Ft
Bethesda Gyermekkórház, Hospice, Budapest	OEP, alapítványi támogatás		
Szt. László Kórház, Hospice, Budapest	OEP, térítési díj (betegek)		3850 Ft
Pécs, Ápolási Intézet	OEP, pályázatok		5200 Ft
Szociális Háló Egyesület, Pécs	OEP, Egyesület		3800 Ft
Pax Corporis Alapítvány, Nagymaros	Alapítványi adományok, megyei önkormányzat, helyi önkorm.		
Nevitt Cindy Szakápolási Szolgálat, Kaposvár	OEP, Soros pályázat	2220	3000 Ft
Óbuda-Békásmegyer Önk. Szakáp. Szolg.	OEP, önkormányzat	554	
Sóstói Szivárvány Idősek Otthona, Naplemente Alapítvány	Adományok, pályázatok		3602 Ft
Nyírteleki Ápolási Egyesület, Hospice Szolg.	OEP, adományok, saját erő	129	3050 Ft
Bánfy Szakápolási Szolgálat, Ruzsa	OEP	378	1200 Ft
MAZSIHISZ Szeretetszolgálat, Hospice, Budapest	Alapítványi támogatás, kórházi támogatás, Soros pályázat, adomány		
Dombóvár, "Életet az éveknek" Alapítvány	Intézményi költségvetés, alapítványi támogatás		
Szegedi Hospice Alapítvány	Adományok, pályázatok	159	1500 Ft
Fazekas Gábor Idősek Otthona, Hajdúböszörmény	Intézményi költségvetés		2630 Ft

A legtöbb esetben a nehézségek ellenére sikerül fenntartani a hospice ellátás ingyenességét a betegek számára a hospice alapelveknek megfelelően. (A szociális ellátó rendszerben a beteg az alapellátásért fizet, a hospice ellátásért nem.)

A túlterheltség miatt több szervezet nem tudja ellátni az összes jelentkező beteget, illetve nem tud megfelelő segítséget nyújtani a hozzátartozóknak sem. Infrastrukturális

nehézségek is jelentkeznek (nincs gépkocsi, vidéken nehezen érhetőek el a betegek; kevés a gyógyászati segédeszköz stb.). A palliatív ellátásban jártas orvos hiánya, az egészségügyi ellátó szervezetekkel való kapcsolattartás nehézségei évről-évre nehezítik a haldokló betegek ellátását.

A hospice-okban dolgozó szakemberek és önkéntesek túlnyomó többsége végzett hospice alap- és továbbképző tanfolyamot, a képzettség szintje megfelelő.

2. Oktatás

2003-ban Budapesten, az ETI szervezésében megkezdődött a második, egy éves hospice szakápoló és koordinátor képzés 15 fő részvételével. Az első, pécsi csoport a Szociális Háló Egyesület szervezésében 2003 márciusában fejezte be a tanfolyamot.

A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület és az Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet két akkreditált (pontszerző) tanfolyamot tartott 2003-ban: egy hospice alaptanfolyamot és egy továbbképző tanfolyamot. Emellett a Szegedi Hospice Alapítvánnyal közösen 2x3 napos alap- és továbbképző tanfolyamot tartott Szegeden, valamint a dombóvári "Életet az éveknek" Alapítvánnyal szintén 2x3 napos hospice tanfolyamot. Összesen tehát az Egyesület szervezésében, illetve részvételével 200 fő vett részt akkreditált hospice képzésben. Képzéseinket a Soros Alapítvány támogatta továbbra is.

Miskolcon, Szekszárdon és másutt is szerveztek hospice tanfolyamokat ápolók számára. A miskolci Erzsébet Hospice Alapítvány sikeres palliatív terápiás kurzusokat tart orvosok számára, de más szakemberek továbbképzésével is mintaszerűen foglalkoznak a városban és környékén. Képzéseiken 2003-ban 388 fő vett részt, emellett 56 fő végzett hospice gyakorlatot.

A Magyar Hospice Alapítvány 2003. őszén három alkalomból álló tematikus oktatást indított a hospice gondozási forma iránt érdeklődők részére Palliatív Műhely címen: az első palliatív továbbképzés volt orvosok számára; a második a hospice menedzsment kérdéseivel foglalkozott, míg a harmadik Geraldine O'Meara-t és Prof. Dr. Robert Twycross, az oxfordi Sir Michael Sobell House szakembereinek bevonásával szervezett tanfolyam volt. Képzéseiken és a hospice gyakorlatokon összesen 433 érdeklődőt oktattak.

A Szociális Háló Egyesület Pécsen két hospice alaptanfolyamán összesen 120 főt képzett ki (tanfolyamaik szintén 40 továbbképzési pontot nyertek el).

A Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézete 2003 őszén megtartotta 30 órás, kreditpontos kurzusát orvostanhallgatók számára *A terminális állapotú daganatos betegek palliatív ellátása* címen. Az oktatók a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetéből, a Semmelweis Egyetem Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinikájáról, a Semmelweis Egyetem, II.sz. Gyermekklinikájáról, valamint a magyarországi hospice-ok vezető szakemberei közül kerültek ki. A kurzus résztvevői között nem csak orvostanhallgató, hanem szociális munkás hallgatók, és néhány érdeklődő orvos is volt.

3. Érdekvédelmi tevékenység

2003 tavaszán a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület vezetése – más érdekvédelmi és betegjogi szervezetekkel együtt – az Országgyűlés Egészségügyi Bizottságához fordult az ügyben, hogy kezdeményezzen vizsgálatot a terminális állapotú betegek ellátó rendszerével kapcsolatban. Az indítvány az alábbi kérdésekre vonatkozott:

- **alkalmazzák-e** a szakmailag előírt korszerű fájdalomcsillapító eljárásokat és a betegség okozta tünetek megfelelő kezelését a haldoklókat gondozó intézményekben,
- rendelkezésre állnak-e a **szükséges eszközök**,
- megtörtént-e az ott dolgozók **szakmai felkészítése** erre a feladatra,

- rendelkezésre állnak-e a terminális állapotú emberek gondozására hivatott **szakirányultságú szolgáltatások**.

A beadvány és az ezzel kapcsolatos médiakampány sikerének tudható be, hogy megkezdődött a hospice ellátás befogadásának előkészítése az Országos Egészségbiztosítási Pénztár illetve az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium részéről. A szakmai anyagok gyors előkészítésére a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület szakértői csoportját kérték fel, akik már a Szakmai irányelvek készítésében is részt vettek.

Először a hospice minimumfeltételek előkészítése történt meg 2003 őszén, a Minisztérium szakembereinek bevonásával. A szakmai anyag az alábbiakat tartalmazza:

1. Hospice (palliatív) ellátás definíciója
2. A hospice ellátás formái: palliatív mobil konzultációs csoport (mobil team), otthoni hospice gondozás, hospice-palliatív terápiás osztály
3. Az ellátási formák szakmai minimumfeltételei
 - Személyi feltételek (speciális képzettségi mutatókkal)
 - Tárgyi feltételek (helyiségek, eszközök stb.)
 - Gyógyszerfelhasználás

A minimumfeltételekkel kapcsolatos minisztériumi rendelet a Magyar Közlöny 2004/26.számának II. kötetében már olvasható! (15/2004. (III.8.) ESZCSM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X.20.) ESZCSM rendelet módosításáról.)

A következő feladat az integrált hospice ellátást nyújtó szolgálatok minőségbiztosítási rendszerének elkészítése, ami szintén 2003 őszén megkezdődött. A dokumentum kidolgozását egy két tagú minőségbiztosítási szakértői csoport végzi, akik rendszeresen konzultálnak az Egyesület szakértőivel. Előreláthatóan 2004 nyarától – egy modellkísérlet keretében – a fenti dokumentumok alapján megvalósul a már működő hospice szolgálatok OEP finanszírozása.

*

A Soros Alapítvány New York-i Központja, az Open Society Institute évek óta nagy súlyt fektet arra, hogy a kelet-európai országok hospice ellátását minden módon segítse, többek között azzal, hogy összehozza az egészségügyi döntéshozókat a hospice szakemberekkel. Ennek a sorozatnak részeként a Magyar Hospice Alapítvány házigazdája és helyi szervezője volt a Palliative Care Policy Development Conference címmel Budapesten 2003. októberében megrendezett nemzetközi konferenciának. A háromnapos konferencia alapvető célja az volt, hogy elősegítse a régióban és a volt szovjet tagállamok országaiban a hospice ellátás integrációját az egészségügybe. A 12 kelet-európai országból érkező résztvevők az adott országok egészségügyi döntéshozóit képviselték - így Magyarországról is jelen voltak többek között a Minisztérium, valamint az OEP vezető tisztségviselői. A Magyar Hospice Alapítvány 2004 tavaszára külön konferencia megszervezésére kapott lehetőséget, amelynek témája a magyar hospice-palliatív ellátás komplex integrált rendszerének kidolgozása.

Nemzetközi kapcsolataink erősödését jelzi, hogy a több mint 50 000 tagot számláló European Association for Palliative Care – első kelet-európaiként – magyar szakembert, e sorok íróját vezetőségi tagjai közé választotta a 2003 és 2007 közötti időszakra. Az EAPC Közgyűlését 2004 tavaszán, a miskolci Hospice Kongresszus keretében kívánja megtartani.

További információk találhatóak a www.hospice.hu internetes honlapon.

Dr. Hegedűs Katalin

Rendelet a hospice minimumfeltételekről⁴
15/2004. (III.8.) ESZCSM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X.20.) ESZCSM rendelet módosításáról.

Szakmakód: 7306
HOSPICE

Hospice (palliatív) ellátás definíciója:

Olyan egészségügyi ellátási forma, melyben a gyógyíthatatlan - elsősorban terminális állapotban lévő daganatos megbetegedésben szenvedő végső stádiumába került - betegek fájdalmainak és egyéb kínzó tüneteinek megszüntetése vagy csökkentése, a betegek életminőségének javítása, a családtagok, gyászolók támogatása történik multidiszciplináris ellátó csoport segítségével.

A hospice ellátás formái:

I. Palliatív mobil csoport (mobil team)

Kórházon vagy tartós bentlakást biztosító intézeten belül, illetve az otthoni hospice ellátás során végzett olyan szakellátás, melynek célja a különböző osztályokon kezelt terminális állapotú betegek ellátásának segítése, a palliatív ellátási szempontok érvényesítése.

Feladata:

- szakmai segítségnyújtás a terminális állapotú, elsősorban daganatos betegek és családtagjaik számára erre kiképzett, interdiszciplináris csoport segítségével;
- szakmai, konzultatív segítségnyújtás a kórház és az otthoni szakápolás személyzete számára;

A mobil team nem működhet kórházi és/vagy otthoni szakápolás mint háttérintézmény nélkül.

II. Otthoni hospice gondozás

A betegek otthonában végzett olyan szakellátás, melynek célja a beteg és környezetének segítése, a beállított terápia követése, szükség esetén annak módosítása, valamint a beteg szakszerű ápolása és életvezetése.

Az otthoni hospice ápolás csak terminális állapotú betegeknek nyújtható. Otthoni szakápolás keretében csak abban az esetben végezhető, ha az otthonápolást végző az otthoni hospice gondozás személyi és tárgyi minimumfeltételeit is biztosítani tudja.

III. Hospice-palliatív terápiás osztály

A fekvőbeteg-ellátást nyújtó szolgáltatónál szervezett önálló palliatív osztály vagy részleg. Működésének feltétele, hogy kiegészüljön otthoni hospice ápolási egységgel.

I. Palliatív mobil csoport (mobil team) szakmai minimumfeltételei:

*1. Személyi feltételek**

- palliatív jártasságú szakorvos¹ (például: onkológus szakorvos, fájdalomcsillapító szakorvos, stb.)
- diplomás ápoló és/vagy szakápoló²

⁴ Magyar Közlöny, 2004. 26.sz. I. és II. kötet (Rendelet: I. kötet, Mellékletek, köztük a hospice rész: II.kötet)

- pszichológus, vagy mentálhigiénikus (utóbbi legalább főiskolai végzettséggel)³
- Koordinátor (szociális munkás, ápoló, szociális asszisztens, hospice szakápoló és koordinátor, kiképzett önkéntesek)

Szakmai háttér:

- Gyógytornász, dietetikus, lelkész³, valamint szükséges szakorvosi konzílium

Jelmagyarázat: *: részállásban is betölthető,

¹: legalább 6 hónapos hospice gyakorlattal rendelkező, palliatív terápiás tanfolyamot végzett szakorvos

²: OKJ szerinti képesítés mellett minősített hospice képzés (3 év szakmai gyakorlat)

³: Minősített hospice képzés (alap és középfokú hospice képzés)

2. Tárgyi feltételek

Általános helyiségek:

- e rendelet 3. § (1) bek. a) pontjában foglaltak, valamint
- team tagoknak tartózkodó- és eszköztároló-helyiség

Eszközök

Megegyezik "Az otthoni szakápolási tevékenységről" szóló 20/1996. (VII. 26.) NM rendelet 2. számú mellékletével + infúziós pumpa

II. Otthoni hospice gondozás szakmai minimumfeltételei

1. Személyi feltételek*

- palliatív jártasságú szakorvos (például: onkológus szakorvos, fájdalomcsillapító szakorvos, stb.)
- szakápoló²
- pszichológus/mentálhigiénikus (utóbbi minimum főiskolai végzettséggel)³
- koordinátor³ (szociális munkás, ápoló, szociális asszisztens, hospice szakápoló és koordinátor)³

Szakmai háttér:

- Gyógytornász, dietetikus, lelkész³, valamint szükséges szakorvosi konzílium

Jelmagyarázat: *: részállásban is betölthető,

¹: legalább 6 hónapos hospice gyakorlattal rendelkező palliatív terápiás tanfolyamot végzett szakorvos

²: OKJ szerinti képesítés mellett minősített hospice képzés (3 év szakmai gyakorlat)

³: Minősített hospice képzés (alap és középfokú hospice képzés)

2. Tárgyi feltételek

Eszközök:

Megegyezik "Az otthoni szakápolási tevékenységről" szóló 20/1996. (VII. 26.) NM rendelet 2. számú mellékletével, +infúziós pumpa

III. Hospice-palliatív terápiás osztály szakmai minimumfeltételei

1. Személyi feltételek*

- 1,5 fő palliatív jártasságú szakorvos⁵
- 1 diplomás ápoló,⁶
- 6 szakápoló²,
- 3 ápolási asszisztens (vagy általános ápoló/általános asszisztens)
- pszichológus/ mentálhigiénikus*³ (utóbbi minimum főiskolai végzettséggel)
- gyógytornász*³
- beteghordó (elérhető)

Elérhető konzultációs team tag:

- dietetikus, lelkész, szociális munkás, foglalkoztató terapeuta³

Szakmai háttér: szükséges szakorvosi konzilium

Jelmagyarázat: * részmunkaidőben is végezhető

¹: legalább 6 hónapos hospice gyakorlattal rendelkező, palliatív terápiás tanfolyamot végzett szakorvos

²: OKJ szerinti képesítés mellett minősített hospice képzés

³: Minősített hospice képzés

2. Tárgyi feltételek

Eszközök: az e rendelet 1. számú mellékletében előírt, az általános osztály és az ápolási osztály szakmai minimumfeltételei +*:

infúziós pumpa inhaláló készülék

TENS készülék

elektromos párasító

Jelmagyarázat: * értelemszerűen az engedélyezett feladatok specialitásaira figyelemmel

Az Erzsébet Hospice Alapítvány 2003. évi oktató munkája

<i>A képzés megnevezése</i>	Esemény száma	Időtartama	Résztvételek száma	Résztvevők száma
Nővéri alapképzés	4	40	114	114
Önkéntesek képzése	12	2	93	26

Háziorvosi képzés				
Fájdalomcsillapítás	2	4	30	30
Tüneti th.	2	4	24	2
Kommunikáció	2	4	21	-
Palliatív műhely orvosoknak	8	2	69	23
Pszichológus hallgatók	1	2	36	36
Szociális munkás	1	40	30	30
Telefonos lelki segély	2	2	40	40
Laikusok	1	2	87	87
Összesen			544	388
<u>Gyakorlatok</u>				
Orvos	3	80	3	1
Ápoló	2	16	47	
OKJ ápoló	2	4	34	34
Pasztorálpszichológus hallg.	1	8	2	2
Szociális munkás hallg.	3	8	18	18
Szociálpedagógus	1	8	1	1
Összesen			105	56
Mindösszesen			649	444

Hospice alapképzést tartottunk Egerben, Csíkszeredán, Ózdon és Szekszárdon, 3x4 órás házi orvosi továbbképzést Csíkszeredán és Hatvanban, pszichológus hallgatóknak előadást Debrecenben, laikusoknak Mezőkövesden. Tanfolyamaink, előadásaink és gyakorlataink egyébként az Erzsébet Hospice Otthonban kerültek lebonyolításra.

Dr. Simkó Csaba

A Magyar Hospice Alapítvány hírei

Beszámoló a 2003. év eredményeiről

Alapítványunk az év során összesen 591 rászorulóknak tudott segíteni. Az otthonápolási szolgálat, a fájdalomambulancia, a pszichoonkológiai központ, a nappali szanatórium és a gyászcsoporthoz mellett az év során elindítottuk az elsősorban hajléktalan betegeket segítő mobil team programunkat és az ÉletVonal elnevezésű telefonos információs és lelki segély szolgálatot (rákbetegek és hozzátartozóik részére). Oktatási programjainkat folytatva a Palliatív Műhely sorozat keretein belül pszichoszociális témákkal, tüneti terápiával és a menedzsment kérdéseivel foglalkoztunk. Szerveztünk képzést gyógytornászoknak és nővéreknek, fogadtunk szociális munkás, gyógytornász és pszichológus gyakornokokat. 2003-ban összesen 433 érdeklődőt oktattunk. Pszicho-onkológiai Konferenciánkat megtisztelte jelenlétével Jimmie Holland, a Pszichoonkológiai Világszövetség elnöke és Dr. Göncz Kinga államtitkár asszony. Az OSI támogatásával találkozót szerveztünk a hospice egészségügybe történő integrációjának témakörében.

ÉletVonal – az első év tapasztalatai

A 2003. májusa óta működő anonim lelki-segély vonalunk (06 80 204 084) egyre sikerebben működik, az önkéntesként dolgozó telefonos ügyelők 2003-ban összesen 215 sikeres beszélgetést regisztráltak. Sokan kerestek bennünket egyszerű információkéréssel, súlyos beteg rokonuk elhelyezésével, ápolásával kapcsolatosan. Amennyire tőlünk tellett, igyekeztünk megadni a kért segítséget és megpróbáltunk lelki támaszt nyújtani a gondok között. A hívók nagy része valóban lelki segítséget szeretett volna kapni valamilyen (néha nem is daganatos) betegséggel kapcsolatban. Jellemzően ezek voltak a hosszabb beszélgetések, igyekeztünk általában arra irányult, hogy segítsünk kiutat találni a helyzetből, esetleg olyan eddig rejtett erőforrásokat találni, melynek segítségével a hívó egyedül is képes lehet megküzdeni a problémájával. Néha, természetesen, ha már nem volt kiút, türelmesen és megértően meghallgattuk a hívót, ami talán önmagában is jelentős enyhülést hozhatott.

Művészetterápiás szimpózium a Budapest Hospice Házban

Alapítványunk és a Dózsa úti hajléktalanszálló közös programot működtet a hajléktalan betegek hospice gondozása és művészeti tevékenysége érdekében. A művészetterápiás és relaxációs eszközökkel dolgozó „Dózsa Önképzőkör” tagjainak alkotásaiból kiállítást szerveztünk a Budapest Hospice Házban, melynek ünnepélyes megnyitójára április 2-án kerül sor. A kiállításhoz kapcsolódó szimpózium előadói Csorba Simon, festőművész, Dr. Hász Erzsébet, a Magyar Művészetterápiás Egyesület elnöke, Dr. Molnár Gábor, pszichiáter és Dr. Szőnyi Magda, pszichológus lesznek.

Együtműködésben az oxfordi hospice-szal

2003. novemberében az oxfordi Sir Michael Sobell House-ból Prof. Robert Twycross és Geraldine O'Meara volt vendégünk egy hétig. Robert Twycross a modernkori hospice mozgalomnak kialakulása óta vezető személyisége, Dame Cicely Saunders mellett. Munkásságával a mai napig is jelentős mértékben hozzájárul ahhoz, hogy a hospice szellemiség és a palliatív medicina egyre több emberhez jusson el világszerte. Geraldine O'Meara Macmillan nővérként dolgozik a Sobell House-ban, elsősorban a betegek otthonápolásában, és évek óta jár hazánkba, képzéseinken rendszeres előadó. Ittlétük alatt nemcsak alapítványunk munkatársaival találkoztak, hanem a hazai hospice rendszer sok-sok képviselőjének továbbképzéséhez is hozzájárultak, hiszen a november 24-26. között zajló háromnapos oktatási programon az ország minden pontjáról részt vettek az érdeklődő szakemberek. A további együttműködés lehetőségeit és kereteit közösen keressük angliai barátainkkal. A novemberi látogatásukat és ennek részeként a háromnapos képzést is az Európai Unió támogatta.

A hospice-palliatív ellátás komplex integrált rendszerének kidolgozása

A hospice mozgalom évek óta rendíthetetlenül folytatja a lobbizást a mindenkori kormány, az egészségbiztosítás, valamint a szakmai szervezetek szintjén annak érdekében, hogy a hospice-palliatív ellátás ismert és elismert, államilag finanszírozott ellátási forma legyen. Ennek a folyamatnak egyik fontos állomása, hogy 2004. április 19-20-án alapítványunk és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár szervezésében konferenciára kerül sor Budapesten **A hospice-palliatív ellátás komplex integrált rendszerének kidolgozása** címmel. A találkozó eredményéről a hazai hospice szervezetek első kézből értesülhetnek, mivel Dr. Muszbek Katalin a miskolci konferencián előadásban számol be az eredményekről. Terveink szerint egy hosszú távú fejlesztési program kerül elfogadásra, amely kitér mind a kormányzati szintű egészségpolitikára, mind a finanszírozási kérdésekre, mind a gyógyszer elérhetőségre, és az oktatás és szemléletformálás szintjén jelentkező sok tennivalóról, legyen szó a szakemberek képzéséről, vagy a társadalom és a döntéshozók tájékoztatásáról.

Kutatás a rákbetegek pszichés állapotáról

A Magyar Hospice Alapítvány 2004. januárjában egy új kutatási projektbe kezdett több országos onkológiai központtal együttműködve (Budapest, Debrecen, Kecskemét, Szeged, Zalaegerszeg). Az elővizsgálati szakaszban 130 beteg vett részt, a betegek nem terminális állapotúak voltak. Cél volt a rákos betegek pszichés állapotának, depresszió-, és szorongás-szintjének felmérése; a HADS kérdőív és az ún. Distress Thermometer rákos betegek mintáján való validálása. A kiértékelés előzetes eredményei azt mutatják, hogy a vizsgált betegpopuláció problémái elsősorban fizikaiak illetve érzelmiak, a betegek szorongása és depressziója az 1-21-es értéken 6 és 7 között található. A kutatás jelenlegi szakaszában további kb. 1000 ember vizsgálatát tervezzük; reméljük, hogy eredményeinkkel idővel elősegíthetjük a daganatos betegek pszichés ellátásának javulását.

Koncert négy zongoristára és négy ütőstre

A Magyar Hospice Alapítvány februárban megtartotta hagyományos jótékonyági hangversenyét a Zeneakadémián. A "Koncert négy zongoristára és négy ütőstre" című esemény eszmei szerzője Rác Zoltán és Presser Gábor. A fellépő művészek: az idén Kossuth díjat nyert Amadinda Ütőegyüttes, Klukon Edit, Presser Gábor, Ránki Dezső és Szakcsi-Lakatos Béla az est teljes bevételét alapítványunk javára ajánlották fel. A hangverseny különlegessége az egyedülálló Hang Árverés volt, ahol a Szakcsi-Presser páros közönség által kívánt hangokra licitálás után improvizált! Az árverés győztese, a hangokat meghatározó „társszerzők” ajándékba kapták az improvizációból készült egyedi, sorszámozott és dedikált CD-ket. A rendezvény tapasztalataink szerint hozzájárult a hospice ismertségének növeléséhez, hiszen a fellépő művészek nyílt elkötelezettsége révén megszólíthattuk a nyilvánosságot.

(További információk: a www.hospicehaz.hu internetes honlapon.)

Keresztes Cecília

Hospice mobil team a MAZSIHISZ Szeretkórházban

A Szeretkórházban 2001. márciusában kezdte meg működését a haldokló betegek ellátását és konzultációt is nyújtó hospice támogató csoport a Magyarországi Zsidó Szociális Segély Alapítvány szervezésében. Az anyagi feltételeket a luxemburgi kormány alapította Nazi Persecutee Relief Fund és az Amerikai Joint támogatása teremtette meg. A pénzügyi támogatás 2005 tavaszáig biztosított, addigra lehetőség szerint az OEP támogatást illetve más pályázati forrásokat kell a csoportnak biztosítania a további működéshez.

A már meglévő, intézményi és házi hospice gondozási formák mellett jelentős szerepet játszik a kórházi támogató csoportok (mobil team-ek) bevezetése és integrálása az egészségügyi rendszerbe. A mobil team előnyei közé tartozik, hogy költségkímélő megoldás, hiszen a betegek a megszokott helyükön kapják – többlétszolgáltatásként – a palliatív ellátást. Az interdiszciplináris hospice csoport jelenléte és konzultatív szerepe jelentős szemléletformálást indíthat el a kórházi személyzet körében.

Beilleszkedés a kórházi rendszerbe, betegellátás

A hospice csoport tagjai: 1 mentálhigiénikus, hospice tanácsadó (részállásban, 2003 végéig), 1 konzultáns orvos (részállásban), 3 szakápoló (2 főállásban, 1 részállásban), 2 szociális munkás (részállásban), 1 gyógytornász (részállásban), 1 zeneterapeuta (2003 végéig) és öt önkéntes segítő. A team tagja egy rabbinövendék is, aki a vallásos betegek spirituális gondozásában vállal szerepet, emellett előadásokat is tart a kórházi betegek számára. Még az

indulás előtt megtörtént a csoport tagjainak kiképzése, és a továbbiakban több tanulmányutat szerveztünk különböző hospice intézményekbe.

Az ellátás megkezdésekor saját hospice ápolási lapot valamint betegfelvételi lapot dolgoztunk ki. Az ápolási lapon minden szakember külön jelöli a beteggel kapcsolatos elvégzett tevékenységet. A betegfelvételi lapot a hospice gondozást kérő orvos tölti ki és megjelöli rajta a kért gondozás jellegét is (szomatikus, pszichés, szociális, spirituális). Konzultáns orvosunk régóta a kórházban dolgozik és az ő egyik feladata a hospice ellátás (betegfelvétel) megbeszélése a többi orvossal. A betegek felvétele azután a team-megbeszéléseken történik meg, amelyeket heti rendszerességgel tartunk. Elsőséget élveznek a felvétel során a legsúlyosabb állapotú, daganatos, tiszta tudatú betegek, valamint a legsúlyosabb szociális és pszichés problémákkal küzdők. 2003-ban fájdalom- és állapotfelmérő lapot dolgoztunk ki, amellyel a betegek életminőségének javítását mérjük.

A hospice mobil támogató csoport 2001 márciusától 2003 végéig a Szeretetkórházban 231 súlyos, illetve végállapotú beteg összetett – fizikai, pszichológiai, spirituális és szociális – ellátását végezte. A csoport átlagosan 15-20 beteget gondoz egyszerre. A hospice ellátás tartalmába tartozik az orvos részéről a súlyos beteg fájdalmainak csillapítása, a palliatív terápia beállítása és folyamatos kontrollja; a szakápolás területén a beteg fizikai és lelki ellátása, támogatása. A szociális munka lényege a hospice-ban az ügyintézés és kapcsolattartás mellett a közösségi munka és a mentális segítségnyújtás. A pszichés és mentálhigiénés gondozás részei az egyéni és csoportos pszichés segítségnyújtás, konzultáció, és a közösségi tevékenységek szervezése, vezetése.

Betegeink legtöbbször Holocaustot átélte, politraumatizált, idősebb, akiknek a kor és a betegség tünetei mellett meg kell küzdeniük az otthon elvesztésével, a nem kezelt veszteségekkel, (elfojtásokkal, hallgatással évtizedeken keresztül a Holocaust borzalmaival kapcsolatban), a magánnyal és a reménytelenséggel. Életük végén nagy az igényük arra, hogy végre valaki türelemmel meghallgassa őket és „kísérőjük” legyen az utolsó időszakban. Több mentális, pszichés segítségre van szükségük az életmérleg készítésében, a félelmek, szorongások leküzdésében, a veszteségek feldolgozásában, a gyász munka elvégzésében, a közösségi kapcsolatok felélesztésében. Ez az, amire a csoport tagjai elsősorban vállalkoznak.

A kórházban a hospice csoport megjelenése előtt sem szociális munkás, sem pszichológus nem dolgozott – ezért kezdetben némi bizalmatlanság kísérte munkánkat. A három év tapasztalata alapján elmondható, hogy a fájdalomcsillapítás, a tüneti kezelés fejlődött a kórházban; a pszichés és szociális ellátást, a heti egyszeri klubfoglalkozást, valamint a zeneterápiát és betegek számára szervezett egyéb programokat jól fogadják mind a betegek, mind a kórházi dolgozók. Eddig 60 nagyobb közösségi programot szerveztünk és a szervezésben, lebonyolításban segítettek a kórház beteghordói, nővérei is. A bizalom erősödését jelzi, hogy a hospice szociális munkást a kórház főállású kórházi szociális munkásként alkalmazta. Több kórházi nővér és asszisztens, valamint a Magyarországi Zsidó Szociális Segély Alapítvány házi szakápolási csoportjának több munkatársa részt vett a hospice tanfolyamokon is.

Jó kapcsolatot építettünk ki a kórház vezetésével, a kórházi Templomkörzettel és a MAZSIHISZ Szeretetkórházért Közhasznú Alapítvánnyal is. Ennek eredményeként a Kórház pályázatot nyújtott be az OEP-hez a hospice szolgálat befogadtatása érdekében, valamint megszerezte a csoport működéséhez szükséges ÁNTSZ engedélyt. Emellett több pályázatot (2003 végéig 14-et) adtunk be a hospice szolgálat működési feltételeinek javítására.

Tudományos és konzultatív tevékenység

A csoport minden tagja elvégezte az alap- és továbbképző hospice tanfolyamot (80 óra), négyen a 120 órás gyász-tanácsadói képzést is. Ketten járnak a hospice szakápoló és

koordinátor képzésre. Rendszeresen részt veszünk magyar és nemzetközi konferenciákon előadásokkal.

Bemutakozó füzetet jelentettünk meg magyar és angol nyelven, valamint ennek rövidített változatát prospektus formájában. "Élhető életet címen" 17 perces filmet készítettünk a kórházi hospice munkáról. A hospice team 15 külföldi delegációt és számos magyar érdeklődő csoportot fogadott és tájékoztatót tartott a tevékenységéről. 6 szociális munkás és 12 ápolónő végzett hospice gyakorlatot a kórházban.

A hospice team tagjai eddig 17 publikációban összegezték tapasztalataikat és rendszeresen tartanak előadásokat a különböző hospice tanfolyamokon.

Az Open Society Institute számára készített *Transitions in End of Life Care. Hospice and related developments in Eastern Europe and Central Asia (2002)* c. jelentésben a MAZSIHISZ Szeretetkórházban működő mobil team-et modell-intézményként mutatják be.

Dr. Hegedűs Katalin

Összefoglaló a Szegedi Hospice Alapítvány tevékenységéről

2004. március 4-én ünnepeltük meg a Szegedi Hospice Alapítvány aktív működésének első évfordulóját. Az előkészítő munkák során erre az időre tudtuk megteremteni annak feltételeit, hogy az otthonaikban ápolat daganatos betegek hospice-palliatív ellátását vállaljuk Szeged város területén. Hospice tevékenységünk ismertségével együtt természetesen az ellátásra szoruló betegek száma is nő.

Az alapítvány működéséhez szükséges anyagi feltételek meglétéhez folyamatosan dolgoznunk kell. A pályázatok mellett karácsonyi vásáron árult tea, jótékonysági koncertek szervezése, egyre több jó szándékú ember támogató közreműködése adja a reményt, hogy az állami finanszírozás megeszerzéséig biztosítani tudjuk a betegek ellátásában résztvevő munkatársaink tiszteletdíját.

Június elejére három napra, három környező városban tervezünk jótékonysági koncertet Dévai Nagy Kamillával és tanítványaival. Festőművészek kép-adományaiból árverést szervezünk. A hospice munkában való részvétel nemességével, jelentőségével idén is - mint 1997 óta minden évben - hospice alaptanfolyam (2004. május 20-21-22.) keretében „fertőzünk meg” újabb egészségügyi szakdolgozókat.

Az elmúlt időszakban 18 beteget láttunk el, 9 férfit és 9 nőt. A hospice gondozás időtartamának megoszlása a következő: 2 beteg: 6 hónap; 3 beteg 3 hónap; 4 beteg 2 hónap; 3 beteg 3 hét; 1 beteg 2 hét; 1 beteg 2 nap.

Jelenleg 3 gondozottunk van, közülük egy 59 éves tüdődaganatos férfibeteg 8 hónappal ezelőtt jelentkezett erős fájdalmaival. A kemoterápia és sugárterápia mellett alkalmazott kombinált fájdalomcsillapítási módszerekkel fájdalmai megszűntek. Jelenleg is dolgozik.

Ilyen és ehhez hasonló eredmények adnak erőt és lendületet a további munkához.

Dr. Mari Albertné
kuratóriumi elnök

A Szociális Háló Egyesület Hospice csoportjának bemutatása

A Szociális Háló Egyesület 1995 júniusában kezdte meg tevékenységét. Alapszabályának megfelelően nonprofit formában végzi a lakosság egészségügyi és szociális ellátását, az ellátók képzését, továbbképzését, a munkahelyek létrehozását és a foglalkoztatás lehetőségeinek kidolgozását.

Szakápolói Szolgálatunk 1996 decembere óta működik az Egészségbiztosítási Pénztár által finanszírozott, otthoni szakápolási feladatok felvállalásával. Az otthoni szakápolási feladatokat olyan szakápolók látják el, akik a klinikai ápolás különböző területeit jól ismerve, a hospice szellemiségre felkészülten, a szakápolást a beteg otthonában is megfelelően tudják folytatni.

1998 július 15-én Pécs Város Önkormányzata rendelkezésünkre bocsátott egy üresen álló épületet, **Ápolási Intézet kialakítására**. Saját erőnkől, pályázatokból - újíttuk fel az épületet, szereztük meg a berendezést és biztosítottuk a működéshez szükséges feltételeket annak érdekében, hogy a **„Komplex egészségügyi és szociális ellátó egység”**-et létrehozzuk. Az első betegeket 1999 jan. 11-én fogadtuk Ápolási Intézetünkben. Ellátásuk során, az ápolási intézet lehetőségein belül biztosítottuk a hospice alapelvek érvényesülését.

2000-ben a Sellyei Önkormányzat segítségével létrehoztunk és beindítottunk egy újabb **Ápolási Intézetet**. A régi, leromlott állapotú épületet ismét pályázati pénzkeretből újíttuk fel. 2001 májusa óta fogadja a betegeket, szintén 20 ágyon. A felvett 22 fő munkanélküli - főleg egészségügyi szakdolgozó - évek óta nem tudott munkához jutni, így számukra az Intézetünk beindítása nagy és egyetlen lehetőség volt. A hospice szellemiség biztosítását 2 fő hospice szakápoló és koordinátor, valamint az összes dolgozó alaptanfolyamon való kiképzése biztosítja.

A komplex ellátó egységünk kialakításának utolsó része annak a **hospice ellátó rendszernek** a létrehozása, amely a város, a megye számára egyaránt kínzó szükségletként jelentkezik. Az első városi hospice team-et Egyesületünk 1997 februárjában hozta létre. Kiképzett önkéntesek segítik a munkánkat.

A hospice alaptanfolyamokat Egyesületünk 1996 óta szervezi. Évente 2 alkalommal, egészségügyi és szociális kredit pontot is biztosítva képezzük a hospice szellemiségre fogékony szakembereket és laikusokat. 2003-ban két hospice alaptanfolyamon, 40 óras, 40 kreditpontot nyújtó továbbképzés keretében 60-60 főt készítettünk fel. 2004 februárban Sellyén 30 fő, 2004 márciusban Pécsen 60 fő szerezte meg az alapos ismereteket.

Ennek a szakterületnek az OKJ-s képzési rendszere - az **országban először** - szervezésünkben, Pécsen indult el, **Hospice szakápoló és koordinátor** képzéssel. 22 fő vett részt a képzésen, akik 2003 márciusában szereztek szakképesítést.

2003 decemberében mobil teamot indítottunk be, amely Pécsen és Baranya megye több településén is lehetőséget ad a képzett szakápolóinkkal való személyes találkozásra, tanácsadásra a kórházakban, egészségügyi intézményekben.

A Hospice szaktanácsadói csoportunk tagjai minden csütörtökön 15-16 óráig, heti két órában tartanak fogadó órát minden érdeklődő számára, a Pécs Siklói út 18 szám alatt lévő Ápolási Intézetünk épületében.

Az elkövetkező időszak feladata lesz az önkéntesek toborzása és kiképzése, a hospice csoport munkájába való bekapcsolása.

*Dr. Rideg Lászlóné
A Szociális Háló Egyesület Elnöke*

A Pécs-baranyai Hospice Alapítvány megalakulásáról

Családorvosként a mindennapi munkám során sokszor kellett szembesülnöm a gyógyíthatatlan betegek ellátásának nehézségeivel, egészségügyi rendszerből való kitiszítottságával. Többször a betegek hozzátartozói fordultak hozzám segítséget kérve szerettük gondozásának, ellátásának megoldásához. A jelenlegi egészségügyi rendszer ellátási formáiban nagyon nehezen megoldható a végső stádiumba került betegek és hozzátartozóik komplex segítése, a haldoklók testi tüneteinek megfelelő enyhítése, lelki támogatása.

A hospice szellemiségével, a beteg-központú orvoslás 6 hetes nyári kurzusának szervezése és lebonyolítása során (mely az Ohio-i NEOUCOM és a Pécsi Tudományegyetem Orvosi Kara között, évenként 4 amerikai és 4 magyar orvostanhallgató részvételével zajlott, Magyarországon és az Egyesült Államokban) ismerkedtem meg, ahol többek között egy hajléktalanok számára létrehozott hospice-ba is ellátogattunk. Az a szeretetteljes gondoskodás, mellyel körülvették a nincstelen hajléktalanokat életük utolsó szakaszában, az a szakmai és társadalmi összefogás, amelyet ott tapasztaltam, számomra példaértékű és meghatározó. Az Egyesült Államokban a hospice ellátás az egészségügyi ellátó rendszer finanszírozott része - pontosan meghatározott kritériumok mellett - de az alapítványi és egyéni támogatások is jelentős mértékben hozzájárulnak hospice-ok működtetéséhez és fenntartásához.

Az amerikai tapasztalataimat követően vettem fel a kapcsolatot a hazánkban aktívan tevékenykedő hospice szervezetekkel, működő hospice-okkal, és fogalmazódott meg a gondolat, hogy Pécsen is létre kéne hozni egy Hospice Alapítványt, össze kéne fogni Pécs városában a hospice szellemiségében dolgozókat és az ez iránt érdeklődőket. Ezzel segíteni a hospice ellátási forma létrehozását, mely csökkenti haldoklók kitiszítottságát, izolációját, enyhíti testi és lelki tüneteiket, és egy olyan szeretetteljes gondoskodást nyújt, amely támaszt jelent a betegnek és családjának egyaránt. Ebben a szellemiségben tevékenykedik a pécsi Szociális Háló Egyesület is, amely rendszeresen szervez akkreditált hospice tanfolyamokat, nagy szakmai és civil érdeklődés mellett.

A gondolatot a tettek követték. Megtettük az első lépést az intézmény létrehozására. Alapítványt hoztunk létre, amelynek kialakításában nagy segítségünkre voltak a már működő hospice szervezetek képviselői. Az alapítók között található a hospice szellemiség terjesztéséért és egészségügyi rendszerbe való integrálódásáért sok éve tevékenykedő emberek, valamint a város ismert és elismert polgárai. Fontosnak tartjuk, hogy egy széles alapokon nyugvó, minden érintett szakmai és érdeklődő civil bevonásával és támogatásával működő alapítványként kezdhesse meg munkáját a Pécs-baranyai Hospice Alapítvány.

Célunk egy hospice otthonápolási csoport létrehozása, mely a multidiszciplináris szakmai tagokon túl nagymértékben számít az önkéntes segítők közreműködésére. A csoport a PTE ÁOK Családorvostani Intézetéhez szorosan kapcsolódva, a családorvosokkal és specialistákkal együttműködve kívánja a haldokló betegek emberibb ellátását kialakítani, a családtagokat mind a betegség, mind a gyász időszakában támogatni.

Kapcsolódni szeretnénk a város többi hospice ellátású kezdeményezéséhez, mert úgy véljük, hogy együttműködve, lelkesedésünket és elkötelezettségünket összehangolva tudjuk a legjobban szolgálni a végső stádiumba került betegek komplex, holisztikus ellátását és gondozását.

Úgy gondolom, hogy céljaink megvalósításában, a hospice ellátás kialakításában nagy segítséget jelent a 15/2004. (III.8.) ESZCSM rendelet, mely leírja a hospice minimum feltételeit, s ezzel remélhetőleg, egy nagy lépés történt abba az irányba, hogy a Hospice intézmény az egészségügyi ellátás integrált és finanszírozott része legyen.

dr. Csikós Ágnes
családorvos

A MAGYAR HOSPICE-PALLIATÍV EGYESÜLET SZERVEZETEI

Magyar Hospice-Palliatív Egyesület
Dr. Ruzsa Ágnes elnök
1091 Budapest, Üllői út 47/51. II. 214.
tel.: 215-0938
e-mail: hospice.egyesulet@mail.datanet.hu
web: www.hospice.hu
Adószám:18078329-1-43

Budapest

Magyar Hospice Alapítvány
Dr. Muszbek Katalin
email: info@hospicehaz.hu
web: www.hospicehaz.hu

Hospice Ház
1032 Budapest, Kenyeres utca 18-22.
tel.: 388-7369
Fax:250-5513

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat
Területi Gondozási Központ és
Otthoni Szakápolási Szolgálat
Kovács Judit szolgálatvezető
1032 Budapest, Gyenes utca 12.
tel.: 250-1552

Megnyugvás Hospic Alapítvány
Dr. Böszörményi Dalma kuratóriumi
elnök
1056 Budapest, Belgrád rkp.24.
Tel/fax:318-1434
e-mail:d.boszormenyi@freemail.hu

Szent László Kórház
Hospice részleg
Kiss Judit főnővér
1097 Budapest, Gyáli út 5/7. VIII. pav.
tel.: 455-8169

MAZSIHISZ Szeretetkórház
Hospice mobil team
Dr. Sámuel György
1145 Budapest, Amerikai út 53-55.
tel.: 468-2362, 468-2363
email: hospice@mail.datanet.hu

Napfogyatkozás Egyesület
Dr. Pilling János elnök
1276 Budapest Pf.: 194
tel.: 06/70-310-1849
email: napfogyatkozás@index.hu

Debrecen

Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Ispotály Hospice
Házi Beteggondozó Szolgálat
Veres Miklósné főnővér
4025 Debrecen, Erzsébet utca 24/a.
tel/fax: (52) 431-818
tel.: (52) 532-586, 532-587

Dombóvár

„Életet az éveknek” Alapítvány
Fehér Jánosné kuratóriumi elnök
7200 Dombóvár, Arany János tér 2.
tel/fax: (74) 466-225

Gyula

Pándy Kálmán Kórház
Hospice osztály
Pakai Tímea
5701 Gyula, Semmelweis utca 1.
tel.: (66) 361-833/4402
fax: (66) 463-044
email: del@pandy.hu

Hajdúböszörmény

Fazekas Gábor Idősek Otthona
Csernáthné Kárándi Erzsébet igazgató
mobil: 06-20-958-2433
4220 Hajdúböszörmény, Dorogi utca 91.
tel.: (52) 561-228
tel/fax: (52) 561-227
email: fgio@axelero.hu

Kaposvár

Nevitt Cindy Otthonápolási Szolgálat
Nevitt Cindy
7400 Kaposvár, Zárda köz .1. 2 lépcsőház I
eml.6.
tel/fax: (82) 510-204
mobil: 06-30-3364-270

Kecskemét

Ölelő Kéz Ápolási és Hospice Alapítvány
Dr. Fáy Tamásné
Ancsáné Holló Erika
6000 Kecskemét, Nyíri út 38.
tel/fax: (76) 516-706
mobil: 06-30-9958-3352
email: olelo@axelero.hu

Miskolc

Erzsébet Hospice Alapítvány
Gecse Attila kuratóriumi titkár
3527 Miskolc, Csabai kapu 9.
3501 Miskolc, Pf.: 187
tel/fax: (46) 561-400
mobil 06-30-359-3379
email: miskeha@freemail.hu

Nagymaros

Pax Corporis Alapítvány
Dr. Rendessy Annamária ügyvezető
2626 Nagymaros, Fő tér 10.
tel.: (27) 354-180

Nyírtelek

Nyírtelekért Ápolási Egyesület
Székrenyes Zoltánné elnök
4461 Nyírtelek, Szent István utca 173.
tel.: (42) 210-798
mobil: 06-20-523-847

Pécs

Szociális Háló Egyesület
Szakápolói Szolgálat
Dr. Rideg Lászlóné elnök
7621 Pécs, Kazinczy utca 1.
tel/fax: (72) 210-667
mobil: 06-30-927-5949
email: irma@freemail.hu, sozhe@axelero.hu

Ruzsa

Otthoi Szakápolási Szolgálat
Dr. Bánfi György szolgálatvezető
6786 Ruzsa, Fő út 2.
tel.: (62) 285-021

Sóstófürdő

Sóstói Szivárvány Idősek Otthona
Kissné Szabó Zsuzsanna igazgató
4481 Sóstófürdő, Tölgyes utca 11.
tel.: (42) 479-777
fax: (42) 479-712

Szederkény

Baranya Megyei Önkormányzat
Időskorúak Otthona
Heid Jánosné ápolónő
7751 Szederkény, Pécsi utca 23.
tel.: (69) 354-158
fax: (69) 354-547

Székesfehérvár

HELP 17 BT

Rajmon Zsuzsanna ügyvezető

8000 Székesfehérvár, József A. út 39. 7/3

tel.: (22) 341-465

mobil: 06-20-95-8119

email: help17@mail.szivarvanynet.hu

Szeged

Szegedi Hospice Alapítvány

Dr. Mary Albertné

6773 Szeged, József A. krt. 23. félemelet 3.

tel.: 06-30-2051639

email: szhospice@freemail.hu

Szolnok

Kapocs-Háló Alapítvány

Vass Julianna kuratóriumi elnök

5000 Szolnok, Aranyi Sándor út 5. Alagsor

tel.: (56) 411-056

fax: (56) 220-939

szh.: 5000 Szolnok, Mátyás kir. út. 13. F/1

email: kapocshalo@mail.datanet.hu

Szombathely

Szombathelyi Hospice Alapítvány

Dr. Ruzsa Ágnes kuratóriumi elnök

9700 Szombathely, Bartók Béla krt. 8.

(Zala Megyei Kórház Onkológiai Osztály

8900 Zalaegerszeg, Külsőház, Pózva)

tel/fax: (94) 339-993

mobil: 06-20-982-6854

email: h.a.ruzsa@axelero.hu

www.hospice-szombathely.hu

Tatabánya

Hospice Szeretetszolgálat Alapítvány

Kovács Dunai Andrásné ügyvezető

2800 Tatabánya, Határ u.1/b

tel.: (34)309-066

Fax☎(34)309-067

mobil: 06-20-977-8551

email: kovacs9.dunai@axelero.hu

hospice.tatab@axelero.hu

Nefelejts Ápoló Ház

2800 Tatabánya I. Népház u. 5.

tel.: (34) 309-066

fax: (34) 309-067

RENDEZVÉNYEK

1. HAZAI RENDEZVÉNYEK

- 1. Hospice Továbbképző Tanfolyam alaptanfolyamot már végeztek számára**
Szervező: Magyar Hospice-Palliatív Egyesület és az Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet
Időpont: 2004. május 10-14.
Helyszín: Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet, Budapest
További információ, jelentkezés: Szabó Nóra (ETI): 06-20-4111336
A tanfolyam ápolók számára 40 továbbképzési pontot ér.
- 2. Hospice alaptanfolyam**
Szervező: Magyar Hospice-Palliatív Egyesület és az Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet
Időpont: 2004. augusztus 23-27.
Helyszín: Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet, Budapest
További információ, jelentkezés: Szabó Nóra (ETI): 06-20-4111336
A tanfolyam ápolók számára 40 továbbképzési pontot ér.

2. KÜLFÖLDI RENDEZVÉNYEK

3rd Research in Palliative Care Congress

Időpont: 2004. június 4-6.
Helyszín: Stresa, Lago Maggiore (Olaszország)
Információ: <http://www.eapcnet.org/research2004/information/default.asp>

World Congress of Psycho-Oncology

Helyszín: Koppenhága (Dánia)
Időpont: 2004. augusztus 25-28.
Információ: Contact: Katrin Kuhn, Danish Cancer Society <mailto:kgk@cancer.dk>;
<http://www.ipos2004.dk> <http://www.ipos2004.dk/>

International Congress on Palliative Care: Experiences and Perspectives

Témák: multidiszciplináris csoport, a palliative gondozáshoz való hozzáférés, kommunikáció a pácienssel és a családjával, standardok és protokollok, új tünetek és kezelési formák.
Helyszín: Bukarest (Románia)
Időpont: 2004. szeptember 29-október 2.
Információ: <http://www.pacaro.go.ro>, or contact: iRv, Institute for Rehabilitation Research, Professor Dr Wm JA Van der Heuvel, PO Box 192, 6430 AD Hoensbroek. <mailto:w.vandenheuvel@irv.nl>

9th Congress of the European Association for Palliative Care

Helyszín: Aachen, Németország
Időpont: 2005. április 6-10.
Információ: <http://www.eapc.net.org/>

ÚJ PÁLYÁZAT!

Public Health Sector Management and Policy Improvement in CEE through Education and Training Collaborative Initiatives

Információ: Juraj Sklenar, NISPAcee Project Manager: Sklenar@nispa.sk
NISPAcee, Hanulova 5/b, P.O.BOX 163, 840 02 Bratislava 42, Slovak Republic

HASZNOS CÍMEK (információk, pályázatok, rendezvények)

1. Általános hospice információk: Avril Jackson, St. Christopher's Hospice Information Service
<http://www.hospiceinformation.info>
avril@hospiceinformation.info
2. Pályázati lehetőségek: <http://www.hospicecare.com/>
n.pahl@helpthehospices.org.uk (Nick Pahl)
3. Európai szövetség (European Association for Palliative Care, EAPC):
<http://www.eapcnet.org/>
4. A kelet-európai hospice-ok összefogásáért:
EAPC East, Sylvia Sauter
Sylvia.Sauter@stockholmssjukhem.se
<http://www.eapceast.org/>
5. A kelet- és közép-európai hospice-ok összefogásáért:
ECEPT Eastern and Central Europe Palliative Task Force, Prof Jacek Luczak, Anna Szczerbak
anna.szczerbak@oncology.am.poznan.pl
www.oncology.am.poznan.pl/ecept
6. Hangverseny a hospice-okért: <http://www.voicesforhospices.org/frameset.html>
kwo@easynet.co.uk

A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület irodájában megvásárolható könyvek listája

Hegedűs Katalin	Hospice Magyarországon (1998)	250 Ft
Ruzsa Ágnes	Bevezetés a palliatív terápiába (1996)	250 Ft
Horváth Erzsébet	Szociális munka a hospice-ban (1998)	250 Ft
Debrecenyi Károly István	A spiritualitás mint híd (1999)	250 Ft
Pilling János	Segítség a gyászban (2001)	250 Ft
Lévay Ádámné	Súlyos betegek mozgásterápiája (2001)	250 Ft
Hegedűs Katalin (szerk.)	Halálközelben II. kötet (1995)	500 Ft

Polcz Alaine	Ideje a meghalásnak (1998)	
Judy Tatelbaum	Bátorság a gyászhoz (1998)	
Polcz Alaine	A rend és a rendetlenség	620 Ft
Hegedűs Katalin	Az emberhez méltó halál (2000)	1380 Ft
Nagy Mária Ilona	A gyermek és a halál (1997)	1210 Ft
Joanna Drazba	A szempillák függönyén túl (1998)	810 Ft
Cseri Péter (szerk.)	Segítségnyújtás a végeken (2002)	2100 Ft
	Hospice kazetta	200 Ft
	Hospice gyermekkazetta	200 Ft
Hospic kézikönyv	Súlyos betegen élni, méltósággal meghalni (1995)	500 Ft
Gero-Thanatológiai Konferencia	Az élet végén (2000)	800 Ft
Thanatológiai Alapítvány	Tanatológiai bibliográfia (2001)	200 Ft
Thanatológiai Alapítvány	A tüneti kezelés bibliográfiája (2002)	200 Ft
Singer Magdolna	A rák jegyében (1995)	500 Ft
Halálközeli élményekről	Meghaltam és élek (film)	2000 Ft
Thanatológiai Alapítvány	Kharón 1998/1. számtól 2003/3.számig	200-400-800 Ft
Hegedűs Katalin	Hospice alapismeretek (1999)	620 Ft
Pilling János (szerk.)	A halál és a haldoklás kultúrantropológiája (1999)	960 Ft
Pilling János (szerk.)	A haldoklás és a gyász pszichológiája (1999)	960 Ft
Suhai-Hodász Gábor	Általános pszichológia (1999)	840 Ft
Németh Erzsébet	Kommunikáció (1999)	620 Ft
László Klára	Szociológia (1999)	700 Ft
Ruzsa Ágnes	Palliatív terápiás ismeretek (1999)	360 Ft
Kovács Katalin-Zolnay János	Szociálpolitika (1999)	610 Ft
Kishalminé Bana Anna	Hospice nyilvántartási rendszerek (1999)	360 Ft
Angyal Eleonóra és Polcz Alaine (szerk.)	Letakart tükör (2001)	1900 Ft
Hegedűs Katalin (szerk.)	A palliatív ellátás alapjai (2002)	1000Ft
Hegedűs Katalin-Szy Ildikó (szerk.)	Terminális állapotú betegek palliatív ellátása. Szakmai irányelvek	Ingyenes
	Palliative care of terminally ill patients. Professional Guidelines	Ingyenes
	Lege Artis Medicinae, palliatív különszám (2003/5)	650 Ft
Singer Magdolna	Együtt lenni, együtt érezni. Önkéntes betegkísérés a hospice-ban. (2003)	600 Ft
Pilling János (szerk.)	A gyász (2003)	

Magyar Hospice-Palliatív Egyesület
Cím: Budapest, Üllői út 49-51. II. 14.
Tel./Fax: (06-1-) 215-0938

E-mail: hospice.egyesulet@mail.datanet.hu

web: <http://www.hospice.hu>

Az Egyesület titkára: Kertész Kata. Elérhetősége: minden kedden az Egyesület irodájában.

E-mail: kata.kertesz@matavnet.hu

Hospice Hírek
A Kharón melléklete
A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület kiadványa

Felelős szerkesztő: Dr. Hegedűs Katalin
Felelős kiadó: Dr. Ruzsa Ágnes, a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület elnöke
Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 49-51, II/14. T./fax: 215-0938
E-mail: hegkati@net.sote.hu